

ĐỘNG CƠ HỌC TẬP CỦA HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ QUẬN LONG BIÊN

| LÊ THANH XUÂN

Email: goldkids.alpha.raw@gmail.com

Công ty Cổ phần Đào tạo và Tổ chức sự kiện Goldkids Alpha

| CHU THỊ NGOAN

Email: congtygoldkids@gmail.com

Trường Đại học Sư phạm Thể dục thể thao Hà Nội

LEARNING MOTIVATION OF SECONDARY SCHOOL PUPILS IN LONG BIEN DISTRICT

TÓM TẮT ↔ ABSTRACT

Bài viết phân tích kết quả nghiên cứu động cơ học tập của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên. Nghiên cứu sử dụng phương pháp điều tra bằng bảng hỏi, phỏng vấn sâu về biểu hiện động cơ học tập của 360 học sinh từ khối 6 đến khối 8 thuộc ba trường trung học cơ sở tại quận Long Biên. Kết quả nghiên cứu cho thấy động cơ học tập bên trong và bên ngoài của học sinh trung học cơ sở ở mức khá cao và nổi bật nhất là khía cạnh học để tiến bộ của động cơ học tập bên trong và điều chỉnh đồng nhất của động cơ học tập bên ngoài. Học để tiến bộ tương quan thuận với hai thành phần còn lại của động cơ học tập bên trong là học để hiểu biết và học để trải nghiệm kích thích; động cơ học tập bên trong của học sinh thuộc nhóm mẫu nghiên cứu cao hơn động cơ bên ngoài. Kết quả nghiên cứu cũng cho thấy có rất ít học sinh không có động cơ học tập.

Từ khóa: Động cơ học tập bên trong; Động cơ học tập bên ngoài; Học sinh trung học cơ sở quận Long Biên

The article analyzes the research results on learning motivation of junior high school pupils in Long Bien district. The study used questionnaire survey methods and in-depth interviews on the learning motivation of 360 students from grades 6 to 8 in three junior high schools in Long Bien district. Research results illustrate that their intrinsic and extrinsic learning motivation is pretty high. The most prominent is the learning-to-improve aspect of intrinsic learning motivation and consistent adjustment of external learning motivation. Learning to progress is positively correlated with the remaining two components of intrinsic learning motivation: learning to understand and learning to experience stimulation. The internal learning motivation of pupils in the research sample group is higher than the external motivation. Research results also demonstrate that few pupils who are not motivated to learn.

Keywords: Internal learning motivation; Extrinsic learning motivation; Junior high school students in Long Bien district

1. Đặt vấn đề

Theo thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã xây dựng và ban hành chương trình giáo dục phổ thông 2018, là chương trình định hướng giáo dục và đào tạo cho mọi cấp học phổ thông. Chương trình giáo dục phổ thông 2018 được xây dựng theo định hướng “cụ thể hóa mục tiêu giáo dục phổ thông, giúp học sinh làm chủ kiến thức phổ thông, biết vận dụng hiệu quả kiến thức, kỹ năng đã học vào đời sống và tự học suốt đời, có định hướng lựa chọn nghề nghiệp phù hợp, biết xây dựng và phát triển hài hòa các mối quan hệ xã hội, có cá tính, nhân cách và đời sống tâm hồn phong phú, nhờ đó có được cuộc sống có ý nghĩa và đóng góp tích cực vào sự phát triển

của đất nước và nhân loại” [1]. Để đạt được mục tiêu giáo dục như vậy, rất cần hình thành thói quen và tạo động cơ học tập đúng đắn, bao gồm cả động cơ học tập bên ngoài và bên trong của mỗi học sinh.

Dựa trên nhiều nghiên cứu về tâm lý lứa tuổi học sinh trung học cơ sở (THCS), đây là giai đoạn các em dễ bị kích động, tỷ lệ học sinh chán học, đi muộn, bỏ học, mất dần hứng thú trong học tập khá cao so với tuổi tiểu học [2]. Lứa tuổi học sinh THCS cũng là giai đoạn có không ít sự thay đổi về thể chất và tâm lý. Việc học tập của học sinh THCS cũng gặp phải nhiều sự thay đổi và thách thức đa dạng, phần lớn đến từ sự bùng nổ của việc chuyên cấp.

EDUCATION

Đề tài rất cần thiết trong bối cảnh triển khai hiệu quả các nội dung đổi mới toàn diện giáo dục và đào tạo tại quận Long Biên. Ở bậc THCS trên địa bàn quận Long Biên, việc học tập thiếu động cơ rõ ràng của học sinh là vấn đề khá phổ biến. Hiện nay, có một số học sinh THCS có động cơ học tập chưa phù hợp. Việc thiếu động cơ học tập bên trong sẽ gây ra những hệ lụy trước mắt là kết quả học tập không được tốt, không đạt được mục tiêu học tập và rộng hơn là hệ quả tiêu cực cho gia đình và xã hội.

Để hình thành thói quen học tập tự chủ, tạo động cơ học tập tích cực là một hành trình liên tục, đòi hỏi sự quyết tâm và nỗ lực không chỉ của học sinh, mà còn có sự ảnh hưởng của nhà trường, gia đình nữa [3]. Tác giả M.A. Theobald đã xuất bản cuốn sách mang tên “Tăng động cơ học tập cho học sinh: Chiến lược đối với giáo viên trung học cơ sở và trung học phổ thông” (2006). Theobald khẳng định, người học không thể buộc mình học tập nếu như bản thân không muốn học và không có động cơ học tập; tạo động cơ học tập cho người học là một công việc khó khăn và thách thức [4]. Các nghiên cứu chuyên sâu cần được thực hiện về động cơ học tập, cụ thể là của học sinh THCS. Qua đó, bài viết đề xuất các khuyến nghị phù hợp cho học sinh, nhà trường, giáo viên và phụ huynh.

2. Phương pháp nghiên cứu

Khách thể nghiên cứu là 360 học sinh khối 6, khối 7 và khối 8 được lựa chọn ngẫu nhiên từ 03 trường THCS tại quận Long Biên: Trường THCS Gia Thụy, trường THCS Thượng Thanh và trường THCS Ngọc Thụy.

Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi và thống kê toán học là hai phương pháp chính được sử dụng để tìm hiểu thực trạng biểu hiện động cơ học tập bên trong và bên ngoài của các em học sinh THCS. Đồng thời, phương pháp này còn được dùng để nghiên cứu một số yếu tố cơ bản ảnh hưởng đến động cơ bên trong và bên ngoài đối với hoạt động học tập ở học sinh THCS. Nghiên cứu bảng hỏi dựa trên lý thuyết hoạt động của A. N. Leonchiev [5] và thuyết về sự tự quyết của E. Deci và R. Ryan [6] là những bảng hỏi được thiết kế để đo biểu hiện mức độ động cơ học tập bao gồm: Động cơ học tập bên trong và bên ngoài. Động cơ học tập bên trong gồm có: Học để hiểu biết; Học để tiến bộ; Học để trải nghiệm kích thích. Động cơ học tập bên ngoài gồm có: Điều chỉnh bên ngoài; Điều chỉnh nội nhập; Điều chỉnh đồng nhất.

Cỡ mẫu trong thu thập là 360 mẫu. Quá trình thu thập dữ liệu được tiến hành theo cách phát phiếu trực tiếp. Số phiếu phát ra là 360, số phiếu thu về là 360, số phiếu dùng được là 360. Tổng số phiếu hợp lệ được dùng để phân tích là 360. Kết quả kiểm định cho thấy

các biến quan sát đề có hệ số tương quan biến tổng phù hợp. Hệ số Cronbach's Alpha = 0,88 (lớn hơn 0,7) độ tin cậy bên trong ở mức cao. Kết quả nghiên cứu được phân tích bằng phần mềm thống kê toán học SPSS 20.

3. Kết quả nghiên cứu và bàn luận

3.1. Đánh giá chung về thực trạng động cơ học tập bên trong của học sinh

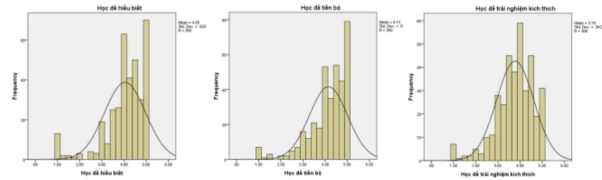
Kết quả tổng hợp đánh giá chung về thực trạng động cơ học tập bên trong của học sinh THCS quận Long Biên được phản ánh qua bảng số liệu sau:

Bảng 1. Đánh giá chung thực trạng động cơ học tập bên trong của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên

TT	Biểu hiện mức độ	ĐTB	ĐLC	Thứ bậc
1	Động cơ học tập bên trong: học để hiểu biết	4,04	1,06	2
2	Động cơ học tập bên trong: học để tiến bộ	4,14	1,01	1
3	Động cơ học tập bên trong: học để trải nghiệm kích thích	3,77	1,03	3

Ghi chú: N = 360; Min = 1; Max = 5; ĐTB: điểm trung bình; ĐLC: độ lệch chuẩn

Kết quả tại bảng cho thấy động cơ học tập bên trong của học sinh THCS được khảo sát tại 3 trường THCS quận Long Biên được biểu hiện qua 3 mặt động cơ học tập khá đồng đều nhau. Động cơ học tập bên trong của học sinh THCS được khảo sát được thể hiện rõ nhất ở “Học để tiến bộ” với ĐTB = 4,04; tiếp đến là “Học để hiểu biết” với ĐTB = 4,04. Động cơ học tập bên trong của học sinh thể hiện thấp nhất ở “Học để trải nghiệm kích thích” với ĐTB = 3,77. Có thể thấy học sinh đánh giá cao động cơ học tập mang tính thân tích cực cầu tiến, nhưng lại đánh giá thấp động cơ học tập mang tới những trải nghiệm kích thích, thú vị trong quá trình học.

Học để hiểu biết Học để tiến bộ Học để trải nghiệm kích thích

Biểu đồ 1. Ba thành phần của động cơ học tập bên trong

Điều này chứng minh thêm rằng, học sinh THCS tham gia vào hoạt động học tập với tâm thế cố gắng để vượt trội, đạt được tiêu chuẩn mới, đặc biệt là học tập để chinh phục, vươn tới thành tích cao và vượt lên trên bản thân trong quá trình học. Thiên hướng học tập chủ đạo của học sinh mạnh về kết quả học tập, nhận thức được sự biến chuyển của bản thân, mở rộng hiểu biết thêm những điều mới mẻ. Trái lại, học để trải nghiệm kích thích được đánh giá thấp nhất có thể hiểu là học sinh không có nhiều cảm xúc tích cực,

EDUCATION

thấy thú vị hay bị cuốn hút vào nội dung bài học, thích đọc tài liệu học tập hay hứng thú chia sẻ với mọi người xung quanh, chưa bị hấp dẫn với những dự án học tập.

Nhìn chung, động cơ học tập bên trong của học sinh THCS mạnh nhất là học để tiến bộ về năng lực, kết quả hay thành tích học tập, tương quan tỷ lệ thuận với học để hiểu biết và học để trải nghiệm kích thích. Vì thế, việc tập trung bồi dưỡng vào khía cạnh nào sẽ làm học sinh gia tăng động cơ học tập ở khía cạnh đó.

3.2. Các biểu hiện động cơ học tập bên trong

Kết quả khảo sát về động cơ học tập bên trong của học sinh THCS quận Long Biên được phản ánh qua bảng số liệu sau:

Bảng 2. Động cơ học tập bên trong

Biểu hiện	ĐTB	DLC
Động cơ học tập bên trong: học để hiểu biết		
Em rất vui và hài lòng khi được học những điều mới	4,00	1,09
Em thấy vui khi được khám phá những điều em chưa từng biết	4,08	1,02
Em thấy vui khi được mở rộng hiểu biết về những môn học thú vị đối với em.	4,10	1,08
Học tập giúp em tự tìm hiểu thêm những điều em thấy hứng thú.	4,01	1,07
Động cơ học tập bên trong: học để tiến bộ		
Em vui khi bản thân dần dần tiến bộ trong học tập.	4,28	0,99
Em thấy vui khi vượt lên chính mình để đạt được thành tích học tập nhất định.	4,24	0,98
Em cảm thấy hài lòng khi em vượt qua những thử thách, khó khăn trong quá trình học tập.	4,12	1,02
Nhà trường tạo cho em điều kiện và cơ hội để vươn tới những thành tích cao hơn trong học tập.	3,94	1,04
Động cơ học tập bên trong: học để trải nghiệm kích thích		
Em có cảm xúc hứng khởi, tích cực khi chia sẻ ý tưởng của mình với mọi người.	3,63	1,05
Em vui khi được đọc, nghiên cứu những cuốn sách và tài liệu thú vị.	3,67	1,06
Em vui khi bản thân hoàn toàn bị hấp dẫn bởi những gì em đọc được trong tài liệu học tập.	3,78	1,01
Em cảm thấy phấn khích khi em được trải nghiệm những hoạt động, chủ đề và dự án học tập thú vị.	4,03	1,03

Ghi chú: N = 360; Min = 1; Max = 5; ĐTB: điểm trung bình; DLC: độ lệch chuẩn

Thực trạng động cơ học tập bên trong “học để hiểu biết” của học sinh THCS được đánh giá ở mức khá cao với Điểm trung bình = 4,04. Điều này cho thấy học sinh ở các trường THCS được khảo sát đã cho rằng động cơ học tập bên trong “học để hiểu biết” của học sinh biểu hiện rất rõ ràng. Hạn chế về mức độ động cơ học tập bên trong “học để hiểu biết” của học sinh thể hiện ở khía cạnh “Học sinh rất vui và hài lòng khi được học những điều mới” (ĐTB = 4,00). Trong 4 khía cạnh khảo sát về mức độ động cơ học tập bên trong của học sinh thì khía cạnh “Học sinh thấy vui khi được mở rộng hiểu biết về những môn học thú vị đối với em” được đánh giá cao nhất và ở mức độ biểu hiện khá thường xuyên (ĐTB = 4,10).

Thực trạng mức độ động cơ học tập “học để tiến bộ” của học sinh THCS được đánh giá ở mức khá cao với Điểm trung bình = 4,14. Điều này cho thấy học sinh các trường THCS được khảo sát đã đồng ý rằng mức độ động cơ học tập bên trong “học để tiến bộ” có biểu

hiện khá thường xuyên, khá đầy đủ. Trong 4 khía cạnh khảo sát về mức độ động cơ học tập bên trong “học để tiến bộ” của học sinh thì khía cạnh “Em vui khi bản thân dần dần tiến bộ trong học tập” được đánh giá cao nhất và ở mức độ khá thường xuyên (ĐTB = 4,28) và khía cạnh được đánh giá thấp nhất là “Nhà trường tạo cho em điều kiện và cơ hội để vươn tới những thành tích cao hơn trong học tập” (ĐTB = 3,94).

Thực trạng động cơ học tập bên trong “học để trải nghiệm kích thích” của học sinh THCS được đánh giá ở mức khá cao với Điểm trung bình = 3,77. Điều này cho thấy học sinh ở các trường THCS được khảo sát cho rằng các bạn mong muốn học tập dựa trên việc trải nghiệm kích thích trong quá trình học. Trong 4 khía cạnh khảo sát về thực trạng động cơ học tập bên trong “học để trải nghiệm kích thích” thì khía cạnh “Em có cảm xúc hứng khởi, tích cực khi chia sẻ ý tưởng của mình với mọi người” được đánh giá thấp nhất với ĐTB = 3,63 và khía cạnh được thể hiện tốt nhất là “Em cảm thấy phấn khích khi em được trải nghiệm những hoạt động, chủ đề và dự án học tập thú vị” (ĐTB = 4,03).

3.3. Đánh giá chung về thực trạng động cơ học tập bên ngoài của học sinh

Kết quả tổng hợp đánh giá chung về động cơ học tập bên ngoài của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên được phản ánh qua bảng số liệu sau:

Bảng 3. Đánh giá chung thực trạng động cơ học tập bên ngoài của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên

TT	Biểu hiện mức độ	ĐTB	DLC	Thứ bậc
1	Động cơ học tập bên ngoài (điều chỉnh bên ngoài)	3,87	1,08	2
2	Động cơ học tập bên ngoài (điều chỉnh nội nhập)	3,38	1,12	3
3	Động cơ học tập bên ngoài (điều chỉnh đồng nhất)	3,99	1,00	1

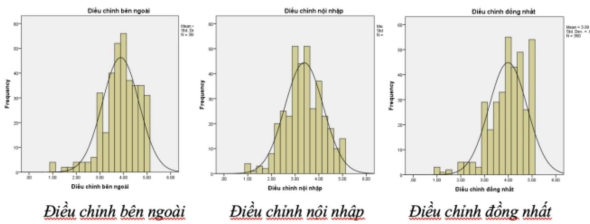
Ghi chú: N = 360; Min = 1; Max = 5; ĐTB: điểm trung bình; DLC: độ lệch chuẩn

Kết quả tại bảng cho thấy động cơ học tập bên ngoài của học sinh THCS được khảo sát tại 3 trường THCS quận Long Biên được biểu hiện qua 3 mặt động cơ khá đồng đều nhau. Động cơ học tập bên ngoài của học sinh THCS được khảo sát được thể hiện rõ nhất ở “Điều chỉnh đồng nhất” với ĐTB = 3,99; tiếp đến là “Điều chỉnh bên ngoài” với ĐTB = 3,87. Động cơ học tập bên ngoài của học sinh thể hiện thấp nhất ở “Điều chỉnh nội nhập” với ĐTB = 3,38. Có thể thấy học sinh đã đánh giá cao động cơ học tập bên ngoài mang tính tự nguyện, nhận thức được tầm quan trọng của việc học, trái lại, học sinh đánh giá thấp động cơ học tập bị kiểm soát, việc học phụ thuộc vào sức ép từ bên trong.

Điều này cho thấy học sinh THCS đã có ý thức tự giác học tập theo định hướng nhất định, muốn có điểm số tốt, thi đỗ vào trường THPT chất lượng, mong muốn

EDUCATION

xây dựng tương lai tốt đẹp cho bản thân, hiểu rõ lợi ích của việc học nên sẵn sàng chủ động thực hiện nhiệm vụ học tập. Đây cũng chính là lợi thế giúp cho học sinh có thể chuyên động cơ học tập bên ngoài thành động cơ học tập bên trong dễ dàng hơn. Mặc dù học sinh vẫn cần được giáo dục về thái độ ý thức trong học tập, nhưng nếu quá chú trọng vào động cơ học tập bên ngoài theo những khía cạnh này thì học sinh có xu hướng dễ tự gây áp lực cho bản thân, điều này có thể dẫn tới những khó khăn tâm lý không đáng có trong lứa tuổi thiếu niên. Động cơ học tập bên ngoài “điều chỉnh nội nhập” có ĐTB thấp nhất trong các khía cạnh của động cơ (ĐTB = 3,38) cho thấy học sinh đi học không hẳn là muốn khẳng định bản thân, khả năng, tài năng hay trí tuệ của bản thân với bạn bè, thầy cô hay mọi người xung quanh.

Biểu đồ 2. Ba thành phần của động cơ học tập bên ngoài

3.4. Các biểu hiện động cơ học tập bên ngoài

Kết quả khảo sát về mức độ động cơ học tập bên ngoài của học sinh THCS quận Long Biên được phân ánh trong bảng số liệu sau:

Bảng 4. Động cơ học tập bên ngoài

Biểu hiện	ĐTB	DLC
Động cơ học tập bên ngoài: điều chỉnh bên ngoài		
Em nghỉ minh cần học tập nghiêm chỉnh, hoàn thành đủ bài tập để không vi phạm nội quy, tránh bị phạt, làm ảnh hưởng tới kết quả học tập.	4,27	0,96
Em học tập để có được điểm số tốt, điểm thi tốt, em sẽ được vào trường trung học phổ thông có chất lượng, uy tín, thậm chí là danh tiếng.	4,20	0,99
Em học tập vì em cần đáp ứng nhu cầu kỳ vọng từ bố mẹ và người thân, để theo kịp, tránh tụt hậu với anh chị em trong gia đình.	3,32	1,30
Em học tập, tham gia thi đua để có thành tích cao và được gia đình, nhà trường khen thưởng xứng đáng.	3,72	1,07
Động cơ học tập bên ngoài: điều chỉnh nội nhập		
Em chuẩn bị bài đầy đủ trước khi tới lớp vì em cảm thấy xấu hổ nếu không làm.	3,48	1,17
Em chăm chỉ học tập trên lớp để thầy cô nghĩ rằng em là học trò siêng năng.	3,04	1,14
Em cảm thấy mình được coi trọng khi có thành tích học tập tốt ở trường.	3,68	1,06
Em học tập tốt, đã đang và sẽ nằm trong top đầu của lớp vì em thích cảm giác được bạn bè khâm phục, tôn trọng.	3,32	1,11
Động cơ học tập bên ngoài: điều chỉnh đồng nhất		
Em tự nguyện làm các bài tập thầy cô giáo giao vì việc đó giúp em hiểu rõ hơn bài học trên lớp.	3,95	0,98
Em cảm thấy hài lòng khi được học chuyên đề, học thêm ngoài tiết chính khóa vì việc này sẽ giúp em cải thiện năng lực và cho em cơ hội để vào trường phù hợp và yêu thích.	3,83	1,03
Em tự giác học tập khi đã có những định hướng học tập nhất định và thấu hiểu lợi ích từ việc học tập tích cực và chủ động.	3,95	0,97
Em muốn học tập tốt để có cuộc sống tốt đẹp, nền tảng tài chính vững chắc cho tương lai sau này.	4,24	1,02

Ghi chú: N = 360; Min = 1; Max = 5; ĐTB: điểm trung bình; DLC: độ lệch chuẩn

3.5. Các yếu tố sau ảnh hưởng đến động cơ học tập của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên

Qua khảo sát, nghiên cứu tìm ra thực trạng của các

yếu tố sau sẽ gây ảnh hưởng đến động cơ học tập của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên bao gồm:

+ Yếu tố chủ quan có Điểm trung bình = 3,73. Điều này cho thấy học sinh các trường THCS được khảo sát đã cho rằng động cơ học tập của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên bị ảnh hưởng bởi yếu tố chủ quan ở mức khá cao. Học sinh cho rằng các khía cạnh ít ảnh hưởng đến động cơ học tập là khả năng tự đánh giá về bản thân và kỹ năng sáng tạo trong học tập. Yếu tố ảnh hưởng nhiều nhất đó là mong muốn và đam mê của bản thân, ý chí của bản thân...

+ Yếu tố khách quan có điểm trung bình = 3,48. Điều này cho thấy học sinh các trường THCS được khảo sát đã cho rằng động cơ học tập của học sinh trung học cơ sở quận Long Biên bị ảnh hưởng bởi yếu tố khách quan ở mức trung bình. Học sinh cho rằng các khía cạnh: ý kiến nhận xét của hàng xóm / cộng đồng cư dân xung quanh, xu hướng xã hội, những người bạn thân, thầy cô giáo nhà trường ít ảnh hưởng đến động cơ học tập của học sinh. Yếu tố khách quan ảnh hưởng nhiều nhất là “Sự giáo dục của bố mẹ và người thân trong gia đình”.

3.6. Bàn luận

Thông qua khảo sát thực tế, kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng có động cơ học tập bên trong “học để tiến bộ” và động cơ học tập bên ngoài “điều chỉnh đồng nhất” được đánh giá là hai động cơ phổ biến nhất và rõ ràng nhất ở học sinh THCS quận Long Biên. Kết quả khảo sát cũng thể hiện 6 loại động cơ học tập thành phần và 2 động cơ học tập chính bao gồm: (1) Động cơ học tập bên trong (Học để hiểu biết, Học để tiến bộ, Học để trải nghiệm kích thích) và (2) Động cơ học tập bên ngoài (Điều chỉnh bên ngoài, Điều chỉnh nội nhập, Điều chỉnh đồng nhất). Trong đó, nhiều học sinh có những động cơ học tập bên ngoài có thể khiến bản thân tự áp lực, nếu học sinh không điều chỉnh kịp thời thành động cơ học tập bên trong, động cơ có tính chủ động cao. Như vậy, động cơ học tập của học sinh THCS tại quận Long Biên được phân hóa rõ ràng và đang có chiều hướng tích cực từ trong nhận thức và quan điểm ở cả phía học sinh và giáo viên. Đồng thời, nghiên cứu đặt ra những vấn đề về công tác giáo dục, khả năng lĩnh hội và kinh nghiệm của học sinh đối với việc hình thành và phát triển động cơ học tập, đặc biệt là động cơ học tập bên trong, xuất phát từ mong muốn tiếp thu kiến thức, ý thức tự giác từ học sinh.

4. Kết luận

Tổng quan nghiên cứu cho thấy đa số học sinh THCS tham gia nghiên cứu có động cơ học tập bên trong ở mức khá cao. Thiên hướng động cơ của học sinh mạnh nhất là học để tiến bộ, tiếp theo là học để hiểu biết và học để trải nghiệm kích thích. Ba khía cạnh trên của động cơ học tập bên trong có sự tương quan thuận với nhau chứng tỏ nếu làm tốt một khía cạnh

EDUCATION

thì những khía cạnh còn lại sẽ được cải thiện và nâng lên.

4.2. Phần lớn học sinh THCS tham gia nghiên cứu có động cơ học tập bên ngoài cũng ở mức khá cao. Thiên hướng động cơ bên ngoài của học sinh nổi trội nhất là điều chỉnh đồng nhất, tiếp theo là điều chỉnh bên ngoài và điều chỉnh nội nhập. Động cơ học tập bên trong và bên ngoài cùng tồn tại ở mỗi học sinh và qua thống kê thì động cơ học tập bên trong mạnh hơn động cơ học tập bên ngoài. Chỉ có một số ít học sinh trung học cơ sở là không có động cơ học tập.

4.3. Đối với những học sinh có động cơ học tập bên trong ở mức cao nên tập trung duy trì và phát huy hơn nữa qua các chương trình phát triển nhận thức và phương pháp học tập hiệu quả. Với những học sinh có động cơ học tập bên ngoài, các em cần được tham vấn, tư vấn nhóm hoặc cá nhân để xác định động cơ học tập bên trong. Những học sinh thiếu động cơ học tập còn lại rất cần được hỗ trợ và định hướng để các em dần dần xây dựng sự hứng khởi và xác định được động cơ học tập tích cực.

4.3. Nghiên cứu đã làm rõ hơn tác động của yếu tố cá nhân và môi trường đến động cơ học tập bên trong và bên ngoài của học sinh THCS tham gia nghiên cứu: các yếu tố chủ quan (vốn hiểu biết, kinh nghiệm cá nhân, thái độ của bản thân với môn học, mong muốn, đam mê, ý chí bản thân, khả năng tự đánh giá, tự học hỏi kinh nghiệm, kỹ năng xác định mục tiêu học tập, kỹ năng sáng tạo trong học tập) và các yếu tố khách quan (ảnh hưởng từ thầy cô giáo, môi trường học tập tích cực, ý kiến nhận xét của giáo viên và bạn học, sự giáo dục gia đình, tấm gương, nền tảng học vấn gia đình, ảnh hưởng từ bạn thân, ý kiến nhận xét của hàng xóm / cư dân, xu hướng xã hội). Xét các yếu tố cá nhân và môi trường, một số yếu tố chủ quan như mong muốn, đam mê và ý chí của bản thân cùng với một số yếu tố khách quan như sự giáo dục của bố mẹ và người thân trong gia đình chiếm ảnh hưởng lớn nhất đến động cơ học tập của học sinh THCS.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT về việc ban hành Chương trình giáo dục phổ thông 2018, ngày 26/12/2018, Hà Nội.**
- 2. Urdan, T. C., & Pajares F. (2002), *Academic Motivation of Adolescents, Information Age Publishing.***
- 3. Grolnick W.S., Ryan R.M., và Deci E.L. (1991). "The inner resources for school achiever: Motivational mediators of children's perceptions of their parents", *J Educ Psychol*, (83), 508 – 517.**
- 4. Theobald, M. A. (2006). *Increasing student motivation: Strategies for middle and high school teachers. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.***
- 5. Leonchiev, A. N., *Hoạt động ý thức nhân cách. Phạm Minh Hạc, Phạm Hoàng Gia, Phạm Huy Châu (dịch từ tiếng Nga). NXB Giáo dục, 1989.***
- 6. Deci, E. L., & Ryan R. M. (1985), *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior, Springer US.***